

7. OVRATNIŠKI PLAVAČ (*Graphoderus bilineatus*)

POPIS V LETU 2012

V letu 2012 pa smo opravili večji del raziskav v manjših stoječih vodnih telesih po celotni Sloveniji. V okviru naloge smo opravili jesenski pregled 34 vodnih teles po Sloveniji za namene ugotavljanja prisotnosti ovratniškega plavača (*Graphoderus bilineatus*).

Metode

Glede na dosedanje izkušnje in primere iz tujine smo vrsto v Sloveniji iskali po dveh metodoloških pristopih (VREZEC 2003, VREZEC & KAPLA 2007): (1) vzorčenje z vodno mrežo in (2) vodna past. Vzorčenje je predvsem usmerjeno v ugotavljanje prisotnosti vrste.

Vzorčenje z vodno mrežo: enostavna metoda, ki pomeni lov hroščev v stoječih vodnih telesih. Z mrežo zajemamo med vodnim rastlinjem ali po dnu, tako da štejemo pet zamahov na desetih lokacijah na vodnem telesu in ulov zabeležimo na priložen obrazec. Pri tem smo beležili vse ujete hrošče, natančnejša identifikacija vrste pa bomo izvedli v laboratoriju.

Vodne pasti: Past za vzorčenje vodnih mesojedih hroščev (BRUCKER ET AL. 1995), zlasti kozakov (Dytiscidae), je bila pri nas redkeje uporabljena (VREZEC & KAPLA 2007). Gre za neke vrste vrši podobno mrhovinsko past, pri čemer za vabo uporabimo kos mesa ali jeter in jo obteženo postrani potopimo v vodo. Vodna past je bila uspešna tudi pri detekciji ovratniškega plavača (*Graphoderus bilineatus*) (LUNDKVIST ET AL. 2002). Vzorčenje traja eno do dve noči. Hrošče se določuje na terenu in v laboratoriju (določanje vrst rodu *Graphoderus*).

Rezultati vzorčenj v letu 2012

V letu 2012 smo opravili vzorčenje na 34 lokacijah. Vrste v letu 2012 nismo potrdili nikjer, tudi ne na edini recentni lokaliteti o Muri, kjer je bila potrjena v letu 2011. Na tej lokaliteti smo v letu 2012 potrdili večjo prisotnost tujerodnih vrst rib. Ker gre za močno ogroženo in metodološko zahtevno vrsto, bo potrebno v nadaljevanju programov monitoringa izvesti natančnejšo evalvacijo metod na znani lokaliteti in opredeliti dejavnike ogrožanja. V okviru tokratnega projekta smo zasnovali obsežnejšo terensko raziskavo z znanimi metodami vzorčenja; vodne pasti in vzorčenje z vodno mrežo.

Skupno smo v letu 2012 pregledali 34 vodnih teles in vrsto *Graphoderus bilineatus* nismo potrdili, kar kaže na njeno veliko redkost in posledično tudi ranljivost pri nas. Gre za enega najredkejših evropskih kozakov vezanega na kisle, eutrofne, bogato zarasle stoječe vode, zaradi tega so nujni ukrepi za varstvo vrste pri nas.